

11.

HENKISEN TYÖN YHTYMÄN
HALLITUKSEN

vuosikertomus toimintavuodelta 1925-26.

Viime vuosikertomuksessa huomautettiin, kuinka tärkeätä on, että henkisen työn tekijätkin kokoavat rivinsä ja pyrkivät järjestäytymisellä turvaamaan asemansa yhteiskunnassa. Siinä taloudellisesti ankarassa ajassa, jossa elämme, ovat henkisen työn tekijät yhteiskunnallinen ryhmä, joka heikoimmin on pystynyt valvomaan etujaan. Kansojen liiton työkonferensseissa ovat paitsi valtioita edustettuina sekä ruumiillisen työn tekijät että työnantajat, s.o. pöyhön edustajat. Sitäpaitsi ovat molemmat viimeainitut ryhmät jo kauan sitten kumpikin tahollaan lujasti järjestäytyneet sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Yhä itaetietoisempina yhteiskunnallisena ryhmänä tuo vaatimuksiaan esille ja vaatii kunnensa kuuluviin maataloudesta elävä väestö, niin suur- kuin pienviljelijätkin. Kaikkien näiden välissä on henkisen työn tekijöiden suuri ja monenlaisten eri aineiden muodostama luokka kokonaisuutena vielä varsin heikko. Sillä ei vielä ole edustusta virallisissa kansainvälisissä neuvotteluissa eikä sen mielipidettä vielä kysytä siellä, missä ruumiillisen työn tekijöiden, työnantajien ja maataloutta elinkeinonaan harjoittavien vaatimusten kuulemista pidetään välttämättömänä ja jo siven luonnollisena asiana. Yhteiskunta ja vallanpitäjät eivät vielä tunnusta henkisen työn tekijöiden sosiaalisen luokan olemassaoloa. Ja kuitenkin on juuri tämä luokka kaikkein heikoimpana astunut siihen ankaraan aikaan, jossa parhaillaan elämme. Henkiä työtä tekemän ja yksistään sen varassa elävän keskiluokan kyseys on jo muodostunut sosiaalisiksi ongelmaksi, jota ei mikään valtio eikä yhteiskunta saisi jättää huomiota vaille. Henkisen työn tekijöillä on yhteiskunnan menestymiseen ja ylempään henkisen kulttuurin säilymiseen ja vaurastuttamiseen vuoksi oikeus

odottaa, että heidänkin elinkysymyksiinsä ja elinehtoihinsa kiinnitetään riittävästi huomiota ja että heidän sosiaalisiin ja taloudellisiin vaikeuksiinsa kajotaan kohtelemalla heitä erikoisena ja omalaituisena sosiaalisena ryhmänä, eikä vain joukkiona, jolta odotetaan palvelukaisa yhteiseen menestykseen hyväksi.

Mutta toiselta puolen on erikoisesti syytä tehostaa sitä seikkaa, että paljon riippuu henkisen työn tekijäistä itsestään, miten heitä toiset yhteiskuntapiirit kohtelevat nykyajan kiristyneessä intressien kilpailussa ja ristiaallokossa. Lujemmin liittymällä yhteen ja oivaltamalla, että entinen individualistinen yhteisyydentunnon puute on heikkouden merkki, voivat henkisen työn tekijät parhaiten toisten yhteiskuntakerrosten rinnalla tehostaa omaa olemustaan ja omaa merkitystään kansan, valtion ja ihmiskunnan elämässä. Yhteenliittymällä ja järjestäytymisellä voidaan myös parhaiten aikaansaada venkoja ja voimakkaita oman avun ja keskinäisen huollon muotoja ja niiden avulla saavuttaa arvokkaampia tuloksia kuin mitä on mahdollista suppeammassa, erillään toisistaan pysyvissä järjestöissä.

Laajompaa ja syvällisempää yhteisyydentuntoa tarvitaan henkisen työn keskuuteen sitkin varten, ettei eri ammattiryhmien omien etujen valvominen tapahtuisi liian nurkkekuntaisesti ja muut samassa asemassa olevat ryhmät unohtaan.

Viimemainittu seikka onkin eräissä henkisen työn ryhmissä vakavana esteenä järjestäytymiselle. Eräät hyvin tai ainakin verrattain hyvin toimeentulevat ryhmät eivät halua ollenkaan oivaltaakaan, että heillä olisi mitään yhteistä henkisen työn tekijöiden alemmalla taloudellisella tasolla olevien piirien kanssa. Heidän oma asemansa ja toimeentulonsa on ainakin toistaiseksi riittävästi turvattu. Mutta ohkipä sittenkin vain toistaiseksi. Niinhän jo puhutaan esimerkiksi lankkarien ylituotannosta, ja maassamme lienee jo paljonkin lankkureita, joiden vuositulot, jos otetaan huomioon heidän pitkä ja kallis opintoaikansa, eivät ole heidän työnsä ja asemansa vastaavat. Meilläkin on jo nähty uutisia siitä tosiasiasta, että ylimmän teknillisen koulutuksen saaneiden, s.o. insinöörien, keskuudessa alkaa olla vakavaa huomiota ansaitsevaa työpuntetta.

On olemassa ajan merkkejä, jotka eivät henkisesti työlle lupaa mitään parempaa. Verotaakka painaa pelkasta palkastaan elviä henkisen työn tekijöitä ankarammin kuin mitään muuta suurta yhteiskuntaryhmää. Henkisen työn tekijäin on pakko pidentää työpuivansa sivuansiotyöllä, mistä on seurauksena henkinen väsymys, henkisen tarmon vähentyminen, henkisten harrastusten lamaantuminen, henkisesti työskentelevän ihmisen välttämättömyyden työvälineen, ihmisaivojen verenvähyys. Tämä vaara on tällä kertaa yhteinen kaikille - niin ylemmille kuin alemmille - henkisen työn tekijöille, olkoonpa, ettei siitä kyllin vakavasti tunneta ja civalleta kaikissa piireissä.

Ei ole mitään merkkejä, jotka osoittaisivat valkenemista. Henkisen työn tekijäin kohdalla, on sanottu, "on aika matalin ja siitä helpoin yli hypätä". Ja siitä juuri onkin yli hypätty. Tämän aidan nostamista tarkoittaa henkisen työn tekijäin järjestäytyminen. Mutta tämä järjestäytyminen on samalla kansan henkisen tason tukemista ja kohottamista, itse henkisen työn eikä vain sen tekijäin oikeuksien valvomista. Ja mitään muuta varten ovatkaan varsinaiset elinkeinot olemassa kuin palvellaakseen henkistä työtä, jota ilman yksilöiden, kansojen ja ihmiskunnan henkinen vaurastuminen ja hengenviljely ei voi tapahtua eikä edistyä.

Yhtymän säännöt.

Kun vuoden 1924 vuosis kokouksessa oli hyväksytty yhtymän nimen muutos, vahvistettiin viime vuosis kokouksessa tämä aiheutuva sääntöjen 1 §:n muutos.

Yhtymän jäsenet.

Yhtymän jäseninä ovat edelleenkin entiset viisi järjestöä, nimittäin Suomen Virkamiesyhdistysten Keskusliitto, Suomen Kunnallisvirkamiesyhdistysten Keskusliitto, Suomen Teollisuusvirkaillijain

Liitto, Suomen Opettajayhdistys sekä Suomen yksityiskoulunopettajain yhdistys. Uusia jäseniä ei Yhtymään ole liittynyt. On kyllä koetettu tehdä propagandaa eräiden järjestöjen keskuudessa, mutta lopulliseen tulokseen ei ole päästy. Suomen Liikeapulaisten Liitto käsittelee vuosikokouksessaan kesällä 1925 Liiton johdon taholta herätettyä kysymystä liittymisestä Yhtymään, mutta tulos oli kielteinen, koska sanottu vuosikokous ei katsonut liikeapulaisilla ja Yhtymällä olevan yhteisiä etuja valvottavana ja koska ilmaiseksi peljättiin työnantajia, jos järjestäytymistä liikeapulaisten taholta jatkettaisiin oman piirin ulkopuolelle. Suomen Sanomalehtimiesliitto on jo kahden vuosikokouksensa ohjelmaan merkinnyt kysymyksen liittymisestä Yhtymään, mutta viime vuonna jäi asia käsittelemättä "ajan puutteessa" ja tänä vuonna pidetyssä vuosikokouksessa asia pantiin edelleen pöydälle lisäselvityksen hankkimista varten.

Toimihenkilöt.

Yhtymän Hallitukseen ovat kuuluneena toimivuotena kuuluneet esittelijäneuvos Niilo A. Mannio, puheenjohtajana, teollisuusneuvos H. Blankett, postihallituksen sihteeri P. Airio, Virkamiesyhdistysten keskusliitosta, tohtori Z. Castrén, varapuheenjohtaja, Kunnallisivirkamiesyhdistysten Keskusliitosta, herra T. Viitanen, Teollisuusvirkaileijain liitosta, opettaja K. Ahtiala Opettajayhdistyksestä sekä maisteri A. Ilmonen Yksityiskoulunopettajain yhdistyksestä. Varajäseninä ovat olleet rautatievirkamies Into Ek, kaupunginkamreeri P. J. Björk sekä opettajatar Mandi Hannula. Hallituksen sihteerinä on ollut maisteri Lauri Hendell.

Kokoukset.

Yhtymän vuosikokous v. 1925 pidettiin 9 päivänä toukokuuta virkamiestalossa. Ylimääräisiä kokouksia ei ole tarvittu pitkin.

Ulkomaiset suhteet.

Yhtymä on edelleen Kansainvälisen henkisen työn tekijöiden

liiton (C.I.T.I:n) jäsen. Sen neuvostossa on Yhtymän edustanut professori A. Långfors ja, hänen palettuaan viime syksynä kotimaahan, lähetystösihteeri A. Vuorimaa. Tämän vuoden huhtikuun 6-8 päivinä Wienissä pidetyssä kongressissa ei Yhtymä varojen puutteen takia ollut edustettuna. Hallituksen nimissä lähetettiin kongressille tervehdyssähkösanoma.

Senotulle liitolle on Hallitus toimittanut vastaukset siltä saapuneisiin henkisen työn alalla vallitsevia kansainvälisiä vastavuoroisuussuhteita ja henkisen työn tekijöiden kollektiivisia työ-sopimuksia koskeviin kyselyihin sekä Kansainliiton työtoimistolle lausjakon selostuksen kirjallista ja taiteellista omistusoikeutta koskevasta lainehädänhädästä Suomessa. Senotulta työtoimistolta on Yhtymälle saapunut se vuoden 1925 vuosikirjan osa, joka sisältää luettelon henkisen työn tekijöiden järjestöistä, mihin luetteloon Hallituksen sihteerin on toimittanut luettelon Suomen järjestöistä.

Henkisen työn tekijöiden Kansainväliseen liittoon kuuluu tällä nykyä 11 eri maasta. Vuoden 1925 alussa niiden maiden keskusliittoihin järjestäytyneiden yhteenlaskettu jäsenmäärä oli 1.388.000.

Vastaus Kansainväliseltä liitolta saapuneeseen kyselyyn, joka koskee virkamiesten asemaa Suomessa ja joka oli annettu virkamiesyhdistysten Keskusliiton vastattavaksi, ei vielä ole valmistunut, kun kysely lukuisien yksityiskohtiensa vuoksi vaatii paljon työtä.

Yhtymän vuosikirjaa ja siitä otettua ylipainosta, joka sisältää selonteot meidän henkisen työn tekijöiden järjestöistä, on edelleen lähetetty erinäisille ulkomaisille järjestöille.

Hallituksen toiminta.

Viime vuoden toukokuun 6 päivä pitämässään kokouksessa Hallitus päätti, että oli koetettava aikaansaada tutkimus henkisen työn tekijöiden verorasituksesta meidän ja antoi kysymyksen sihteerin valmisteltavaksi. Tuloksena tästä päätöksestä on viime vuoden lopulla valmistunut tilastollisen päätoimiston aktuaarin, maisteri Valter Lindbergin laatima tilastotieteellin perustuva tutkimus "Henkisen työn tekijöiden verotus" ("Beskattningen av intellektuella arbetare"), jonka

Yhtymä on kustentanut ja joka julkaistiin sekä suomen- että ruotsinkielellä "Sosiaalisessa aikakauskirjassa". Ylipainoksena on sanottu tutkielma sitten lukuisina kappaleina jaettu jäsenjärjestöille sekä useille muille henkisen työn tekijöiden järjestöille kuin myös eduskuntaryhmille, sanomalehdistölle y.m.

Hallituksessa on myös käsitelty kysymystä oman erikoisen äänenkannattajan aikaansaamisesta. Tällaista kaikille henkisen työn tekijöiden järjestöille yhteistä aikakauskirjaa on kyllä pidetty tarpeen vaatimana, mutta asian toteuttamiseen ei vielä ole rohjettu ryhtyä. On olemassa useita henkisen työn tekijöiden järjestöjä, joilla ei ole omaa äänenkannattajaa ja jotka ovat liian heikkoja sellaista ylläpitämään. Yhteinen aikakauskirja voisi täyttää tämän puutteen tarjoamalla eri järjestöille kullekin oman osaston palstoillaan.

Sihteeri on edelleenkin kiinnittänyt huomiota ulkomaisiin uutisiin, mitä tulee henkisen työn tekijöiden järjestäytymiseen ja laatinut niistä ja muistakin seikoista selontekoja, joita on julkaistu Virkamiesten Aikakauskirjassa sekä myös sanomalehdissä ja monistuksina jaettu järjestöille. Virkamiesten aikakauskirjassa julkaistuja selostuksia oli aikomus eri painoksina levittää laajempiinkin piireihin, mutta settuneen väkijoukon vuoksi ei niitä eripainoksia vielä ole onnistuttu saamaan.

Sosiaaliministeriön pyynnöstä on hallitus antanut Ministeriölle perustellun lausunnon tekeillä olevasta sairausvakuutuslakiehdotuksesta. Ennen lausunnon antamista Hallitus pyysi asiasta lausunnot Kunnallisvirkamiesyhdistysten keskusliitolta ja Teollisuusvirkaileijain liitolta. Samalla kuin mainittu lausunto annettiin, pyysi Hallitus erikoisessa anomuksessa esittämillään perusteilla Sosiaaliministeriöä ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin työväntapaturmavakuutuslain muuttamiseksi siten, että myöskin henkisen työn tekijät johonkin määrättyyn kauskusiipien rajan asti tulisivat lain alaisiksi.

Hallitus on myös käsitellyt kysymystä tilastollisten tutkimusten ulottamisesta myöskin henkisen työn tekijöihin heidän taloudellisten ja yhteiskunnallisten olojensa selvittämiseksi. Asian käsit-

tely päättyi Sosiaaliministeriölle tämän kevään kuluessa tehtyyn anomukseen, jossa pyydettiin, että henkisen työn tekijän luokan yhteiskunnallisen ja taloudellisen aseman tutkiminen otettaisiin Sosiaaliministeriön ohjelmaan ja että se alkeen teknillisestä henkilökunnasta asteittain ulotettaisiin valtion ja kunnan virkamiehin, kansanopetuksen palveluksessa oleviin opettajiin sekä musiikkereihin ja näyttämötaiteilijoihin. Aiheen tähän anomukseen Hallitus asi siitä, että eduskunta kuluvan vuoden budjettiin on myöntänyt varat liikeapulaisia koskevaan tilastolliseen tutkimukseen, johon Hallitus jo edellisellä vuonna oli kiinnittänyt huomiota.

Hallituksen sihteeri toimivuoden kuluessa pitänyt neljä esitelmää henkisen työn tekijän järjestäytymisestä, nimittäin kesällä 1925 Suomen Opettajayhdistyksen vuosikokouksessa Helsingissä, syksyllä radiossa, uuden vuoden aattona Helsingin Teollisuusvirkeilijain yhdistyksessä Helsingissä ja neljännen viime huhtikuussa Voikkeen tehtaan Teollisuusvirkeilijain yhdistyksen illassa. Samasta kysymyksestä on sihteeri julkaissut pöytäkirjoituksen Uudessa Suomessa sekä kirjoituksen Liikeapulaisessa ja aiheuttanut samanlaisen kirjoituksen julkaisemisen Helsingin Sanomissa.

Rahavarat.

Muita varoja kuin jäsenmaksut, josta on 2 mk. jäsenjärjestön jäsentä kohti, ei Yhtymällä kuluneena toimintakautensaankaan ole ollut käytettävänä. Kun olisi erittäin tärkeää aikansaada tutkimia henkisen työn tekijän olosuhteista kotimaassa ja saada edustus Kansainvälisessä liitossa tehokkaammaksi, mikä kaikki kysyy varoja, on Hallitus esittänyt kääntynyt useiden liike- ja rahalaitosten puoleen pyytämään näiltä avustusta erikokoisesti mainittuja tarkoituksia varten. Vastauksia näihin pyyntöihin ei vielä ole ehtinyt saapua.

Vuoden 1925 tulot ja menot.

<u>Tulot:</u>		<u>Menot:</u>	
SMK:n v:ltä 1924	Smk. 508:72	Ulkomaiset suhteet	
Korkoja	" 1054:55	ja C.I.T.I.	Smk. 3361:-
Jäsenmaksuja	" 22504:-	Palkat ja palkkiot	" 15080:-
		Tekijäpalkkiot	" 2100:-
		Kansliamenot ja posti-	
		maksut	" 426:20
<u>Yhteensä tuloja 24067:27</u>		<u>Yhteensä menoja Smk. 24067:27</u>	

Vuoden tulot ovat siis riittäneet menoihin, jopa on säästösikin, joka kuitenkin osittain on mennäminen eräiden tämän vuoden alussa erääntyneiden laskujen vuoksi. Mihinmukaan erikoisemmin rahaa kysyviin aloitteisiin eivät varsinaiset tulot riitä.

Vuosikokouksen valitsevat tilintarkastajat ovat 20 p:nä maaliskuuta 1926 tarkastaneet edellisen kalenterivuoden tilit sekä Yhtymän varojen hoidon ja hallinnon. Kun tilintarkastuskertomus ei sisällä mitään muistutuksia eikä ehdotuksia, ei Hallituksella ole syytä sen johdosta mitään lausuntoa antaa.

Hallituksen jäsenistä ovat nyt erovuorossa herrat Anttila ja Airio.

Helsingissä 5 p:nä toukokuuta 1926.